

MINISTERUL FINANTELOR
AL REPUBLICII MOLDOVA

29 noiembrie 2023 nr. 07/5-03/2630/1761

Număr unic 1001/ARFC/2023

*Referitor la aprobarea proiectului de
lege cu privire la denumiri geografice*

Agencia Relatii Funciare și Cadastru

e-mail: info@arfc.gov.md

copie: Cancelaria de Stat

e-mail: cancelaria@gov.md

La indicația Cancelariei de Stat nr.18-69-12178 din 20 noiembrie 2023, Ministerul Finanțelor a examinat *proiectul de hotărâre privind aprobarea proiectului de lege cu privire la denumiri geografice (număr unic 1001/ARFC/2023)*, și, în limita atribuțiilor funcționale, comunică lipsă de propuneri și obiecții.

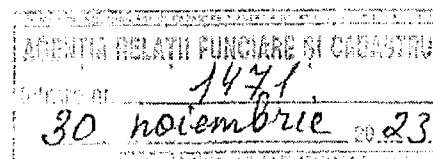
Secretar general al ministerului

Digitally signed by Roșca Dina
Date: 2023.11.30 13:42:53 EET
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

Dina ROȘCA

Ex. Cristina Lăscu
Tel. 022-26-26-77
Email: cristina.lascu@mf.gov.md

AGENȚIA SERVICIILOR PUBLICE A REPUBLICII MOLDOVA
PUBLIC SERVICES AGENCY OF THE REPUBLIC OF MOLDOVA

MD-2012, municipiul Chișinău, str. Aleksandr Pușkin, 42

42 Aleksandr Pushkin str., MD-2012 Chisinau

Tel.: +373 22 50 46 54 Fax: +373 22 21 22 59 e-mail: asp@asp.gov.md, web: asp.gov.md

06.12.2023

Nr. 01/2094

18-69-12178

20.11.2023

Agencia Relatii Funciare și Cadastru

Cancelaria de Stat

Cu referire la proiectul hotărârii Guvernului privind aprobarea proiectului de lege cu privire la denumiri geografice (număr unic 1001/ARFC/2023), în limita competenței Agenției Servicii Publice, comunicăm lipsa de obiecții și propuneri.

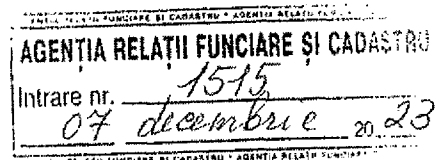
Director

Digitally signed by Eșanu Mircea
Date: 2023.12.06 16:01:55 EET
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

Mircea EȘANU

Liudmila Svirina, 022 88-10-19

AGENȚIA SERVICII PUBLICE A REPUBLICII MOLDOVA
PUBLIC SERVICES AGENCY OF THE REPUBLIC OF MOLDOVA

MD-2012, mun. Chișinău, str. Aleksandr Pușkin, nr. 42

42 Aleksandr Pushkin str., MD-2012 Chisinau

tel.: +373 22 50 46 54, fax: +373 22 21 22 59, e-mail: asp@asp.gov.md, web: asp.gov.md

24.10.2023

Nr. 01/1790

36/01-05/933

10.10.2023

Agencia Relatii Funciare și Cadastru

Referitor la demersul nr.36/01-06/933 din 10 octombrie 2023 cu privire la avizarea repetată a proiectului hotărârii Guvernului *privind aprobarea proiectului de Lege cu privire la denumiri geografice*, vă comunicăm despre lipsa propunerilor și obiecțiilor la subiectul dat.

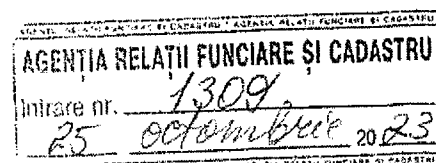
Director

Mircea EȘANU

Digitally signed by Eșanu Mircea
Date: 2023.10.25 08:39:47 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

Dorina Ursu, 022 504 084

AGENȚIA SERVICII PUBLICE A REPUBLICII MOLDOVA
PUBLIC SERVICES AGENCY OF THE REPUBLIC OF MOLDOVA

MD-2012, municipiul Chișinău, str. Aleksandr Pușkin, 42 42 Aleksandr Pushkin str., MD-2012 Chișinău
Tel.: +373 22 50 46 54 Fax: +373 22 21 22 59 e-mail: asp@asp.gov.md, web: asp.gov.md

24.11.2022 nr. 01/8447

La nr. 36/01-06/896 din 09.11.2022 .

Agencia Relatii Funciare și Cadastru

Agencia Servicii Publice a examinat în limita atribuțiilor funcționale *proiectul Legii cu privire la denumiri geografice* și vă comunică următoarele.

Începând cu anul 2005, pe teritoriul Republicii Moldova, funcționează Registrul de stat al unităților administrativ-teritoriale și al adreselor”. În anul 2017, a fost adoptată Legea nr.151/2017 cu privire la sistemul de adrese. Astfel, potrivit actelor normative sus-menționate, unitățile administrativ-teritoriale (de nivelul al doilea (raionul, Unitatea Administrativ Teritorială "Găgăuzia") și de nivelul întâi (satul (comuna), orașul (municipiul)); localitățile din componența municipiului, orașului, comunei; întovărășirile pomicole; sectorul; artera de circulație – reprezintă obiecte de evidență (de înregistrare) ale Registrului de stat al unităților administrativ-teritoriale și al adreselor.

Prin urmare, în scopul evitării dublei – înregistrări a denumirilor acestor obiecte de evidență în două registre, unul fiind Registrului de stat al unităților administrativ-teritoriale și al adreselor, iar altul – Registrul denumirilor geografice, care urmează a fi creat conform prevederilor proiectului prezentat spre examinare, autorul urmează să reglementeze înregistrarea în Registrul denumirilor geografice, dacă este cazul, doar a acelor denumiri care nu se regăsesc în registrele deja existente.

Considerăm important să menționăm că practica internațională este diferită și se distinge cel puțin două scenarii de evidență a denumirilor geografice, în funcție de jurisdicție. Astel, pentru țările care au deja un sistem de adrese funcțional, după cum este și cazul Republicii Moldova, denumirile geografice se regăsesc în

registrele de adrese (eng. „address register” sau „gazetteer”). Drept exemplu pot servi: Letonia, Suedia, Ungaria, Marea Britanie și altele (informația este disponibilă pe pagina web a Grupului de experți în denumiri geografice a ONU, *United Nations Group of Experts on Geographical Names*).

Astfel, Agenția Relații Funciare și Cadastru, în calitate de autoritate publică centrală de specialitate atât conform Legii 151/2017 (a se vedea competențele în art.5), cât și propusă conform proiectului Legii cu privire la denumirile geografice, ar putea reglementa procedurile de formare a denumirilor geografice și impune standarde a fi respectate, fără a genera dublări de evidență.

În ceea ce ține propunerile și obiecțiile de ordin redacțional, expunem următoarele:

1. A exclude înregistrarea obiectelor de evidență care se regăsesc deja în Registrul de stat al unităților administrativ-teritoriale și al adreselor (a se vedea în alineatele de mai sus).
2. Art.10 alin.(1) lit.c) urmează a fi exclus și din art.27 alin.(3) urmează a fi excluse cuvintele „arterelor de circulație și zonelor de circulație publică,, deoarece contravin art.1 alin.(3) al proiectului legii și cap.II din Legea nr.151/2017.
3. Definiția registrului denumirilor geografice din art.2 nu este clar expusă și lasă loc pentru interpretări, or urmează a fi inclusă norma care explică conținutul registrului (ex. ce date conține registrul respectiv: lista tuturor denumirilor geografice utilizate în țară, nomenclatorul denumirilor sau și obiectele cu locație geografică).
4. Din contextul legii se crează un mecanism extrem de complicat, un mecanism care necesită resurse financiare nejustificate, precum și se identifică dublarea datelor:
 - în art.2 în definiția noțiunii ”*standardizarea denumirilor geografice*” se indică ”*aprobarea procedurilor de utilizare și ajustare a denumirilor la tradiții naționale*”, fapt ce subînțelege că vor fi aprobate careva proceduri care să dicteze cum beneficiarii să utilizeze denumirile și necesitatea ajustării tuturor denumirilor existente;
 - în art.6 lit.h) și lit.(l) se indică acțiuni/activități nejustificate care implică resurse financiare din bugetul de stat;
 - în art.7 lit.t) și art.9 lit.c) nu este clară expunerea: ce acte normative urmează se elaboreze spre ex. APL;

- în art.7 sunt indicate atribuțiile entităților publice, din care se conturează activități duble și complicarea procesului (a se vedea lit.r), lit.s), lit.t), lit.u)). Astfel, în art.9 lit.d) se indică acțiuni duble ce complică activitatea APL: actul elaborat se transmite: i) Comisiei și ii) deținătorului Registrului. Ar fi mai simplu pentru APL să remită actul său către unul din cei doi expuși, iar comisia și deținătorul să conlucreze;
- art.10 indică obligativitatea denumirilor geografice pentru un șir de obiecte, ce impune ca pentru acestea obligatoriu trebuie să fie atribuite denumiri, în consecință se impun cheltuieli pentru a atribui în mod obligatoriu denumiri obiectelor ce la moment încă nu au careva denumiri (ex. pentru drumuri private, poduri). Este necesar de exclus complet caracterul obligatoriu;
- art.11 descrie un proces extrem de complicat și greoi: se depune cerere de atribuire a denumirii la comisia națională, care ca urmare pregătește dosarul. Aici nu sunt clare acțiunile comisiei naționale în cadrul pregătirii dosarului respectiv (verifică corectitudinea denumirii propuse în cerere de solicitant sau dictează/propune careva denumiri). După care APL urmează să facă consultări publice, iar decizia APL (emisă în urma acestor consultări) se remite iar la comisia națională, după care comisia națională din nou examinează și emite deja un aviz, care iar se expediază APL. După care se emite un "act normativ" (atenție: avem deja o decizie a APL). Mai mult ca atât se impune ca actul normativ să conțină "harta cu indicarea amplasamentului obiectului diferențiat"- astfel, se subînțelege că se impun careva lucrări de întocmire a acestei hărți. Și acest act final se remite iar la comisia națională, dar și la deținătorul registrului (art.15). Totodată, existența hărții subînțelege că la final în registru se vor păstra obiectele, care dețin această denumire, fapt ce duce la dublarea datelor din registrul denumirilor cu registrele tematice.

5. În art.12 lit.(1) se restricționează atribuirea denumirilor:

- lit.(1) restricționează atribuirea denumirilor anumitor obiecte la denumirea așezărilor. În UE există și alte practici: ex. aeroportul din București se denumește "Aeroportul Henri Coandă";
- lit.(3) interzice atribuirea numelui oamenilor iluștri în timpul vieții sale. În practică sunt deja cazuri – avem denumirea "Eugen Doga";
- lit.c) interzice atribuirea denumirii care nu are asocieri cu patrimoniul istoric și cultural - în practică sunt deja cazuri – avem denumiri "Frederic Joliot-Curie" , "Kamceatka", "Michael McGoldrick", etc.

- Se propune a fi excluse restricțiile indicate mai sus.
6. Art.20 urmează a fi redactat, deoarece în redacția actuală nu este clar ce este denumire dublă – aceasta se referă doar la alin.(2) sau și la alin.(1), pentru alin.(2) cum se scrie denumirea dublă (alăturat, prin cratimă).
 7. Art.23 alin.(3) de expus în redacție nouă cu următorul conținut „Posesor și deținător al Registrului denumirilor geografice este autoritatea publică centrală responsabilă de domeniul denumirilor geografice”. Alin.(3) devine alin.(4).
 8. Art.26 nu este clar, nu conține criteriile de control, ex. în ce constă controlul utilizării denumirii. Se propune a fi redactat și completat.

Director

Mircea EȘANU

Digitally signed by Eșanu Mircea
Date: 2022.11.24 15:49:42 EET
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

Tudor Petrov, 022 269-485

Ministerul Infrastructurii
și Dezvoltării Regionale
al Republicii Moldova

Nr. 21-6203 din 06.12.2023

La nr. 18-69-12178 din 20.11.2023

Agencia Relatii Funciare și Cadastru
e-mail: info@arfc.gov.md

Copie: **Cancelaria de Stat**
e-mail: cancelaria@gov.md

Urmare examinării a *proiectului de lege cu privire la denumiri geografice, nr. unic 1001/ARFC/2023*, în limita competențelor funcționale, comunicăm lipsă de obiecții și propuneri.

Secretar general

Digitally signed by Turcanu Angela
Date: 2023.12.06 13:45:14 EET
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

ANGELA TURCANU

Ministerul Infrastructurii
și Dezvoltării Regionale
al Republicii Moldova

Nr. 04-5319 din 18.10.2023

Agencia Relatii Funciare și Cadastru
e-mail: info@arfc.gov.md

Cu referire la demersul nr. 36/01-06/931 din 10.10.2023 privind examinarea repetată a *proiectului de Lege cu privire la denumiri geografice*, în limita competențelor funcționale, comunicăm lipsa de obiecții și propuneri.

Secretar general adjunct

Eugeniu HARABARA

Digitally signed by Harabara Eugeniu
Date: 2023.10.18 14:26:43 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

Ex: DCPPIE
tel.: 022250609

Ministerul Infrastructurii
și Dezvoltării Regionale
al Republicii Moldova

Nr. 04 – 6002 din 22.11.2022
La nr. 36/01-06/897 din 09.11.2022

Agencia Relatii Funciare și Cadastru
e-mail: info@arfc.gov.md

Urmare examinării proiectului hotărârii Guvernului *privind aprobarea proiectului de lege cu privire la denumiri geografice*, înaintat pentru avizare preliminară, în limita competențelor funcționale, expunem următoarele.

Observații de ordin conceptual:

Prin proiectul de lege se propune reglementarea raporturilor ce țin de atribuirea denumirilor geografice și de redenumirea obiectelor geografice amplasate în limitele administrativ-teritoriale ale Republicii Moldova, identificarea, standardizarea, stabilirea, înregistrarea, utilizarea și protejarea (salvgardarea) denumirilor geografice, precum și controlul asupra acestora.

Proiectul de lege definește noțiunea „denumire geografică” definită ca: „denumire proprie atribuită obiectului geografic, care servește pentru recunoașterea și distingerea acestuia”, iar noțiunea de „obiect geografic” este definită ca „o formațiune integrală și relativ stabilă de pe suprafața Pământului, care există sau a existat în trecut și se caracterizează printr-o amplasare geografică respectivă”.

În context, relevăm că, în cadrul normativ noțiunea „denumire geografică” este definită inclusiv în art. 2 din Legea nr.66/2008 privind protecția indicațiilor geografice, denumirilor de origine și specialităților tradiționale garantate. Astfel, terminologia „denumire geografică” semnifică „nume geografic care desemnează locuri existente, regiuni sau țări”. Mai mult ca atât, această lege definește inclusiv noțiunile de „indicație geografică” și „denumire de origine” ținându-se cont de aspectul atribuirii denumirii geografice a unei regiuni sau localități, a unui loc determinat sau, în cazuri excepționale, a unei țări.

Pe cale de consecință, deși proiectul de lege la art.1 alin.(3) dispune că prevederile acesteia nu se aplică raporturilor ce țin de identificarea, atribuirea și standardizarea denumirilor geografice asupra „indicațiilor geografice, denumirilor de origine și specificațiilor tradiționale garantate”, considerăm că dispozițiile acestuia urmează a fi completate cu prevederi ce țin de modul de utilizare a denumirilor geografice în contextul cadrului normativ reglementat de Legea nr.66/2008 privind protecția indicațiilor geografice, denumirilor de origine și specialităților tradiționale garantate.

Suplimentar, evocăm că, potrivit pct.3 al anexei nr.1 la Legea nr.254/2016 cu privire la infrastructura națională de date spațiale, la setul de date spațiale „Denumiri geografice” se include: nume de zone, regiuni, localități, orașe mari, suburbii, orașe mici sau așezări, sau orice alt element geografic sau topografic de interes public sau istoric.

În acest sens, proiectul de lege la art.10 alin.(1) statuează că, denumirea geografică se stabilește pentru următoarele obiecte:

- a) unitatea administrativ teritorială;
- b) partea componentă a municipiului/orașului/comunei/satului;
- c) artera de circulație și zona de circulație publică;
- d) gară, stație de așteptare, aeroport, aerodrom, port, far, doc, poduri;
- e) drumuri de importanță națională, locală și drumuri private;
- f) obiecte naturale;
- g) monumente istorice și culturale;
- h) obiecte și arii protejate de stat;
- i) regiunea și zona geografică;
- j) obiect geografic sau topografic de interes public sau istoric.

Prin urmare, considerăm că, prevederile proiectului de lege în partea ce ține de stabilirea denumirii geografice pentru unitatea administrativ-teritorială și partea componentă a municipiului/ orașului/ comunei/ satului, urmează a fi corelate cu prevederile Legii nr.741/1996 despre Regulamentul cu privire la modul de soluționare a chestiunilor organizării administrativ-teritoriale a Republicii Moldova. Or, potrivit pct.9 din Regulamentul evocat, denumirea, schimbarea denumirii și revenirea la denumirile istorice ale raioanelor, municipiilor și sectoarelor lor, orașelor, comunelor și satelor se hotărăsc de către Parlament, luând-se în considerare deciziile consiliilor locale respective după consultarea cetățenilor, pornindu-se de la interesele naționale, condițiile economice și geografice, tradițiile istorice, culturale, naționale, modul de trai, alte particularități locale.

Observații de conținut:

Cu referire la Capitolul II din proiectul de lege, ce conține reglementări privind competențele autorităților publice în contextul denumirilor geografice, evocăm:

- la art. 6 este necesară indicarea autorității publice centrale de specialitate, întrucât actualmente, domeniul denumirilor geografice nu este atribuit expres în aria de competență la nici o autoritate publică centrală de specialitate. Or, potrivit cerințelor art.3 din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative, la elaborarea actelor normative se vor respecta principiile coerenței și predictibilității normelor juridice;

- la art.7 se va indica care sunt „Entitățile publice, în limitele prezentei legi”;

- la art. 8 este necesar de concretizat statutul Comisiei naționale pentru denumiri geografice, întrucât utilizarea sintagmei „*structură organizațională*” poartă un caracter ambiguu. Totodată, se va exclude sintagma „*planificare spațială,*” de la art.8 alin. (2), deoarece este menționat în continuare urbanismul și amenajarea teritoriului.

Cu referire la Capitolul III din proiectul de lege, ce stabilește denumirile geografice evidențiem următoarele:

1. Prevederile art.1. alin. (3) și art.10 alin. (1) din proiectul de lege privind „arterele de circulație și zonele de circulație publică” sunt contradictorii, în acest sens se propune revizuirea acestora sau excluderea lit.c) din art.10 alin. (1) al proiectului de lege.

Consecutiv, atragem atenția că, noțiunea de „arteră de circulație” – cale de comunicație precum: șosea, bulevard, stradă, alee, stradă, fundătură, faleză, alte drumuri de importanță comunală (art. 2 din Legea nr. 151/2017 cu privire la sistemul de adrese) include drumurile publice locale (comunale și străzi), specificate în art.2 alin. (3) pct.3) din Legea drumurilor nr. 509/1995.

Subsecvent, propunem excluderea lit. e) din art.10 alin. (1) al proiectului de lege din considerentul că art. 4 din Legea drumurilor nr. 509/1995 descrie expres modul de atribuire a denumirii și indiciilor drumurilor publice.

2. În conformitate cu prevederile art. 5 al Codului Transporturilor Rutiere nr. 150/2014 „stația publică” este punct de pe o rută, amenajat corespunzător, semnalizat printr-un indicator rutier de tip panou pe care este afișat graficul de staționare a vehiculelor rutiere pentru îmbarcarea/debarcarea persoanelor transportate.

Totodată, art.49 lit.s) din Codul prenotat stabilește că operatorii de transport rutier/ întreprinderile care efectuează operațiuni de transport rutier sunt obligați să asigure îmbarcarea persoanelor din localitățile unde sunt autogări numai de pe teritoriul autogărilor, cu excepția transportului rutier în trafic local și municipal, respectând prevederile Codului, iar din localitățile unde nu există autogări – numai din stațiile publice, iar în lipsa acestora (cu condiția includerii localității în graficul de circulație) – din locurile care să asigure securitatea persoanelor transportate.

Suplimentar, evocăm că, de obicei punctele de îmbarcare/ debarcare a persoanelor pe teritoriul localității sunt unice și acestora nu le sunt atribuite denumiri geografice. Pentru identificarea acestora în plan geospațial este utilizată denumirea localității unde este amplasat punctul de staționare.

În acest context, se propune excluderea sintagmei „stație de așteptare” indicată la lit.d) din art.10 alin. (1) al proiectului de lege.

De asemenea se va specifica:

- la art.11 alin. (4), de cine se depune către Comisia națională pentru denumiri geografice „Cererea de atribuire a denumirilor geografice”, a se vedea alin. (3) lit. a), b), c) și d) și la alin. (6) al aceluiași articol;
- la art.11 alin. (7), care este „autoritatea abilitată cu aprobarea actului normativ”;
- la art.11 alin. (8), care este „autoritatea publică abilitată în modul stabilit de legislație, care emite actul normativ”;
- la art.11 alin. (9), care este „Autoritatea competentă în domeniul denumirilor geografice” care „poate refuza atribuirea denumirii geografice” și dacă pot fi atribuite competențele respective „Comisiei naționale pentru denumiri geografice”;
- la art.15, care este „Autoritatea competentă în domeniul denumirilor geografice”;
- la art.19 alin. (2), de exclus cuvintele „dacă spațiul permite”.

La art.20 se va revedea redacția alin. (2) și anume textul „substituirea unei denumiri geografice poate crea confuzii, iar utilizarea acesteia este instabilă și neînsemnată”, având caracter ambiguu.

În acest sens, menționăm că, textul proiectului vizat urmează a fi supus unei reexaminări suplimentare din punct de vedere redacțional și stilistic, întrucât este expus defectuos și pe alocuri, incoerent.

La Nota informativă:

Dat fiind faptul că deja suntem în trimestrul IV al anului 2022, se va revedea termenele stabilite la compartimentul „Fundamentarea economico-financiară”.

Secretar general

Digitally signed by Dabija Lilia
Date: 2022.11.23 09:03:34 EET
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

Lilia DABIJA

AGENȚIA DE STAT PENTRU PROPRIETATEA
INTELECTUALĂ A REPUBLICII MOLDOVA

Str. Andrei Doga nr. 24/1, MD-2024, Chișinău, Republica Moldova
Tel.: (+373-22) 400-508, email: office@agepi.gov.md
www.agepi.gov.md

AGEPI
IDNO 1015601000112

STATE AGENCY ON INTELLECTUAL PROPERTY
OF THE REPUBLIC OF MOLDOVA

24/1, Andrei Doga Str., MD-2024, Chisinau, Republic of Moldova
Tel.: (+373-22) 400-508, email: office@agepi.gov.md
www.agepi.gov.md

nr. 06
din 11.01.2024

Agenția Geodezie, Cartografiere și Cadastru
str. Serghei Lazo, 48, MD-2004,
Chișinău, Republica Moldova
info@agcc.gov.md

La nr. 36/01-06/1202
din 27.12.2023

Agenția de Stat pentru Proprietatea Intelectuală a examinat proiectul de hotărâre *privind aprobarea proiectului de lege cu privire la denumiri geografice (număr unic 1001/ARFC/2023)*, autor – **Agenția Geodezie, Cartografiere și Cadastru**, prezentat spre avizare repetată, și, ținând cont de competența sa funcțională, la definitivarea proiectului de lege, atrage atenția asupra următoarelor aspecte.

- 1) La art. 10 alin. (6), se va ajusta denumirea "Registrului denumirilor geografice", în vederea utilizării aceleiași denumiri pe tot textul proiectului;
- 2) la art. 11 alin. (3), se va indica conținutul lit. d) și e), conform propunerilor AGEPI expuse prin avizul nr. 1860 din 04.12.2023 (menționate ca fiind acceptate în sinteza proiectului examinat) cu referire la următoarea redacție:
"d) constituită doar din cifre;
e) constituită doar din abrevieri sau expresii nonverbale;"
- 3) prevederile art. 15 alin. (1) și cele ale art. 16 alin. (1) din proiect se dublează.

Director general adjunct

Digitally signed by Popa Andrei
Date: 2024.01.11 15:43:43 EET
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

Andrei POPA

Ex.: Jana Turcan
Tel.: 022 188567
E-mail: jana.turcan@agepi.gov.md

REPUBLICA MOLDOVA	
AGENȚIA GEODEZIE, CARTOGRAFIE ȘI CADASTRU	
Intrare nr.	52
-11- ianuarie	2024

AGENȚIA DE STAT PENTRU PROPRIETATEA
INTELECTUALĂ A REPUBLICII MOLDOVA

Str. Andrei Doga nr. 24/1, MD-2024, Chișinău, Republica Moldova
Tel.: (+373-22) 400-508, email: office@agepi.gov.md
www.agepi.gov.md

AGEPI
IDNO 1015601000112

STATE AGENCY ON INTELLECTUAL PROPERTY
OF THE REPUBLIC OF MOLDOVA

24/1, Andrei Doga Str., MD-2024, Chisinau, Republic of Moldova
Tel.: (+373-22) 400-508, email: office@agepi.gov.md
www.agepi.gov.md

nr. 1860
din 04.12.2023

Agencia Relatii Funciare și Cadastru
str. Serghei Lazo, 48,
MD-2004, Chișinău, Republica Moldova
info@arfc.gov.md

copie: **Cancelaria de Stat a Republicii Moldova**
Casa Guvernului, MD-2012,
Chișinău, Republica Moldova
cancelaria@gov.md

La nr. 18-69-12178
din 20.11.2023

Agencia de Stat pentru Proprietatea Intellectuala a examinat proiectul de hotărare *privind aprobarea proiectului de lege cu privire la denumiri geografice (număr unic 1001/ARFC/2023), autor – Agencia Relatii Funciare și Cadastru și, ținând cont de competența sa funcțională, comunică lipsa de obiecții și propuneri de ordin conceptual pe marginea acestuia.*

Totodată, la definitivarea proiectului de lege atragem atenția asupra următoarelor aspecte:

1) la art. 10 alin. (2), se va examina suplimentar utilizarea combinației de cuvinte "emite remite";

2) în scopul utilizării aceleiași forme de expunere, propunem următoarea redacție a art. 13 alin. (3) lit. e): "e) constituită doar din abrevieri sau expresii nonverbale;". În acest context, se va examina suplimentar oportunitatea ajustării conținutului lit. d), și anume: "d) constituită doar din cifre;".

Director general

Digitally signed by Rusu Eugeniu
Date: 2023.12.04 16:35:05 EET
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

Eugeniu RUSU

Ex.: Jana Turcan
Tel.: 022 188567
E-mail: jana.turcan@agepi.gov.md

Stamp and handwritten notes: 1488, 05, 12, 2.

**SERVICIUL TEHNOLOGIA INFORMAȚIEI
ȘI SECURITATE CIBERNETICĂ**

MD-2012 mun. Chișinău, Piața Marii Adunări Naționale, 1 IDNO 1003600096694
tel.: + 373 22 820 900, fax: + 373 22 250 522 e-mail: stisce@stisc.gov.md, itsec@itsec.gov.md

23.11.2023

1.4/1594/23

La nr. 18-69-12178 din 20.11.2023

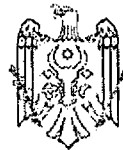
Agencia Relatii Funciare și Cadastru

Copie: Cancelaria de Stat

Prin prezenta, în ordinea examinării proiectului Hotărârii Guvernului *privind aprobarea proiectului de lege cu privire la denumiri geografice (număr unic 1001/ARFC/2023)*, Instituția Publică „Serviciul Tehnologia Informației și Securitate Cibernetică” comunică lipsa de obiecții și propuneri.

Cu respect,

Digitally signed by Corețchi Alexandru
Date: 2023.11.23 15:38:46 EET
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

Director

Alexandru COREȚCHI

Ex: Irina Ionel
Tel: 328-136

CANCELARIA DE STAT A REPUBLICII MOLDOVA

Nr. 29 - 69 - 13607

Chișinău

28 decembrie 2023

Agencia Geodezie, Cartografie și Cadastru

Urmare a examinării repetate a proiectului de lege cu privire la denumiri geografice (num. unic: 1001/ARFC/2023), comunicăm următoarele propuneri:

- concretizarea la alin.(5) al art.4 a Regulamentelor care urmează a fi aprobate de Guvern, ori în varianta anterioară se menționa despre Regulamentul privind cerințele și regulile privind înregistrarea denumirilor geografice;

- includerea la art.5, a unui alineat ce va prevedea responsabilitatea autorității administrative centrale de specialitate, pentru asigurarea funcționării Registrului denumirilor geografice. Menționăm că autorul a acceptat propunerea respectivă dar nu a efectuat modificările de rigoare în proiect;

- reformularea aliniatului unu al art.6 privind aprobarea denumirilor geografice pentru date spațiale, ca atribuție, care va fi realizată de către autoritățile publice centrale în limita competențelor, ori articolul respectiv reglementează atribuții nu criterii, după cum se propune în proiect;

- revizuirea propoziției a doua din alin.(1) al art.7, ori din text se subînțelege că obiectele amplasate pe două sau mai multe unități administrativ-teritoriale de nivelul întâi constituie un bun integru, care nu poate fi divizat, iar ca consecință atribuirea competenței autorităților administrației publice locale din unitățile corespunzătoare să aprobe denumirea geografică a obiectelor în cauză nu este relevantă.

În acest sens, pentru excluderea conflictului de competență, împuternicirile de rigoare ar putea fi delegate, după caz, autorității administrației publice locale de nivelul al doilea în cadrul căreia se regăsesc unitățile administrativ-teritoriale de nivelul întâi respective.

Secretarul general al Guvernului Artur MIJA

Digitally signed by Artur MIJA
Date: 2023.12.28 16:01:15 EET
Reason: No-Sign Signature
Location: Moldova

Ex. 1. Prisăcaru
tel. 250-483

Casa Guvernului,
MD-2033, Chișinău,
Republica Moldova

Telefon:
+ 373 22 250 104

Fax:
+ 373 22 242696

REPUBLICA MOLDOVA	
AGENȚIA GEODEZIE, CARTOGRAFIE ȘI CADASTRU	
Intrare nr. 501-49	
28 decembrie	2023

CANCELARIA DE STAT A REPUBLICII MOLDOVA

Nr. 29 - 69 - 12624

Chișinău

1 decembrie 2023

Agencia Relatii Funciare și Cadastru

Urmare a examinării proiectului de lege cu privire la denumiri geografice (num. unic: 1001/ARFC/2023), comunicăm următoarele propuneri:

- excluderea din proiect a clauzei de adoptare, cu referire la anexa nr.1, pct.3 din Legea nr.254/2016 cu privire la infrastructura națională de date spațiale, ca fiind irelevantă;

- completarea alin.(3) din art.1 cu reglementări referitoare la Regulamentul cu privire la modul de soluționare a chestiunilor organizării administrativ-teritoriale ale Republicii Moldova, aprobat prin Legea nr.741/1996 care prevede o procedură specială de modificare a denumirii unităților administrativ-teritoriale, respectiv reglementările proiectului de lege nu se vor aplica asupra atribuirii/modificării denumirii unităților administrativ-teritoriale conform procedurii stabilite de Regulamentul menționat;

- completarea lit. f) din art.3 la începutul textului cu cuvintele „transparenței prin”, în continuare după text. Menționăm că consultarea opiniei locuitorilor în procesul denumirii geografice a obiectelor constituie un element de transparență în procesul decizional;

- excluderea alin.(2) din art.3 ca fiind inoportun, deoarece se prezumă de la sine că deciziile autorității publice centrale de specialitate în domeniul denumirilor geografice urmează să fie conforme cadrului normativ;

- excluderea art.4 din proiect, ori acesta nu prevede reglementări ce țin de cerințe, norme și reguli în domeniul denumirilor geografice, care de fapt sunt reglementate prin art.13-20 din proiect.

Totodată, reglementările prevăzute la alin.(2) din articolul respectiv ce privesc Conceptul Sistemului informațional Automatizat – Registrul denumirilor geografice și Regulamentul privind cerințele și regulile privind înregistrarea denumirilor geografice se vor regăsi la art.5, ori aprobarea acestora ține de competența Guvernului;

- reconsiderarea reglementărilor prevăzute la lit. e) al art.5, deoarece responsabilitatea pentru asigurarea funcționării Registrului denumirilor geografice

Casa Guvernului,
MD-2033, Chișinău,
Republica Moldova

Telefon:
+ 373 22 250 104

Fax:
+ 373 22 242696

AGENCIA RELATIILOR FUNCiare SI CADASTRAL
Intrare nr. 478-49
01 decembrie 2023

urmează să revină autorității administrative centrale de specialitate din domeniu respectiv, inclusiv conform sarcinii deja stabilite acestuia prin lit. f) din art.6;

- substituirea la art.6 în denumire a textului „autorității publice centrale de specialitate” cu textul „autorității administrative centrale de specialitate”, pentru corelare cu aliniatul întâi al acestui articol;

- reformularea reglementărilor de la alin.(1) al art.7 cu incorporarea acestora în componența alin.(2) al articolului respectiv, având următorul text „aprobarea denumirilor geografice pentru fiecare set de date spațiale, conform competențelor atribuite de cadrul normativ”;

- completarea la lit. a) din art.7, la sfârșitul textului cu cuvintele „în limita competențelor”;

- substituirea la lit. a) din art.8 a cuvintelor „teritorial administrative” cu cuvintele „teritoriului administrat”, iar cuvintele „fac parte din competența” se vor substitui cu cuvintele „sunt în proprietatea/administrarea”, în scopul excluderii neclarităților și asigurării regulilor de tehnică legislativă.

Totodată, propoziția doua se va revedea, ori din text se subînțelege că obiectele amplasate pe două sau mai multe unități administrativ-teritoriale constituie un bun integru, care nu poate fi divizat, iar ca consecință atribuirea competenței autorităților publice locale din unitățile corespunzătoare să aprobe denumirea geografică a obiectelor în cauză nu este relevantă. În acest sens, împuternicirile de rigoare ar putea fi delegate, după caz, autorității publice locale de nivelul al doilea în cadrul căreia se regăsesc unitățile administrativ teritoriale respective;

- excluderea la alin.(3) al art.9 a cuvintelor „structurile reprezentative ale”, având în vedere că delegarea reprezentanților în Comisia națională pentru denumiri geografice se va efectua de autoritățile publice locale;

- excluderea art.10, deoarece conform alin.(4) din art.9 al proiectului, modul de organizare și funcționare a Comisiei Naționale de denumiri geografice se va stabili prin regulamentul aprobat de Guvern, care va conține inclusiv și atribuțiile Comisiei Naționale;

- reconsiderarea lit. a) din alin.(1) al art.11, în contextul prevederilor Regulamentului cu privire la modul de soluționare a chestiunilor organizării administrativ-teritoriale ale Republicii Moldova, aprobat prin Legea nr.741/1996 care prevede o procedură specială de modificare a denumirii unităților administrativ-teritoriale;

- concretizarea la lit. f) din art.13 care anume interese publice și norme morale, încălcarea cărora, conduce la interzicerea atribuirii denumirii geografice a obiectelor, ori reglementarea în cauză este vagă fără a produce efecte juridice;

- substituirea la lit. b) din art.26 a cuvintelor „autoritatea publică centrală” cu cuvintele „autoritatea administrativă centrală”, în contextul argumentelor expuse mai sus la art.6;

- excluderea art.27 și 28 ce reglementează finanțarea lucrărilor în domeniul denumirilor geografice și, respectiv soluționarea litigiilor, din capitolul VII „Dispoziții finale și tranzitorii” și încorporarea acestor reglementări într-un capitol separat.

Secretarul general al Guvernului

/semnat electronic/

Artur MIJA

Digitally signed by Mija Artur
Date: 2023.12.01 11:05:21 EET
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

CONGRESUL AUTORITĂȚILOR LOCALE DIN MOLDOVA
str. Columna 106 A, Chișinău, Republica Moldova (secretariat)
tel: 22-35-09, Fax: 22-35-29, mob. 079588547, info@calm.md, www.calm.md

Nr. 394 din 28 decembrie 2023

Agencia Geodezie, Cartografie și
Cadastru
info@agcc.gov.md
rodica.sirbu@agcc.gov.md

copie:
Cancelaria de Stat
cancelaria@gov.md

AVIZ

repetat la proiectul de hotărâre a Guvernului privind aprobarea proiectului de lege cu privire la
denumiri geografice (număr unic 1001/ARFC/2023)

1. Considerații generale

Congresul Autorităților Locale din Moldova (CALM) a examinat adresarea Agenției Geodezie, Cartografie și Cadastru nr. 36/01-06/1202 din 27.12.2023 de avizare repetată a proiectului de hotărâre privind aprobarea proiectului de lege cu privire la denumiri geografice (număr unic 1001/ARFC/2023), [în continuare – proiectul de lege].

CALM a analizat prevederile proiectului de lege prin prisma legislației în vigoare și a intereselor autorităților administrației publice locale, corelate cu interesele cetățeanului.

2. Legislația aplicabilă

- Legea nr. 436/2006 privind administrația publică locală;
- Legea nr. 467/2003 cu privire la informatizare și la resursele informaționale de stat;
- Legea nr. 254/2016 cu privire la infrastructura națională de date spațiale;
- Legea nr. 142/2018 cu privire la schimbul de date și interoperabilitate;
- Legea 151/2017 cu privire la sistemul de adrese;
- Legea 66/2008 privind protecția indicațiilor geografice, denumirilor de origine și specialităților tradiționale garantate;
- Hotărârea Guvernului nr. 458/2017 privind aprobarea responsabilităților entităților publice privind seturile de date spațiale;
- Hotărârea Guvernului nr. 562/2006 cu privire la crearea sistemelor și resurselor informaționale automatizate de stat;
- Hotărârea Guvernului nr. 1090/2013 privind serviciul electronic guvernamental de autentificare și control al accesului (MPass);
- Hotărârea Guvernului nr. 128/2014 privind platforma tehnologică guvernamentală comună (MCloud);
- Hotărârea Guvernului nr. 405/2014 privind serviciul electronic guvernamental integrat de semnătură electronică (MSign);
- Hotărârea Guvernului nr. 737/2017 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la normele de creare a serviciilor de rețea și termenul de implementare a acestora;

REPUBLICA MOLDOVA	
AGENCIA GEODEZIE, CARTOGRAFIE ȘI CADASTRU	
Intrare nr.	1598
29. decembrie	2023

- Hotărârea Guvernului nr. 738/2017 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la normele de creare și actualizare a metadatelor pentru seturile și serviciile de date spațiale;
- Hotărârea Guvernului nr. 201/2017 pentru aprobare Cerințelor minime obligatorii de securitate cibernetică;
- Hotărârea Guvernului nr. 254/2018 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la normele de partajare a seturilor de date spațiale și a serviciilor aferente între entitățile publice și terți;
- Hotărârea Guvernului nr. 414/2018 cu privire la măsurile de consolidare a centrelor de date în sectorul public și de raționalizare a administrării sistemelor informaționale de stat;
- Hotărârea Guvernului nr. 211/2019 privind platforma de interoperabilitate (MConnect);
- Hotărârea Guvernului nr. 376/2020 pentru aprobarea Conceptului serviciului guvernamental de notificare electronică (MNotify) și a Regulamentului privind modul de funcționare și utilizare a serviciului guvernamental de notificare electronică (MNotify).

3. Constatări și concluzia asupra proiectului de lege:

3.1. Proiectul de lege potrivit notei informative, are drept scop principal eficientizarea politicilor în domeniul denumirilor geografice, lărgirea spectrului de acoperire cu norme juridice a sectorului datelor spațiale, ajustarea normelor ce contribuie la completarea cu seturi de date infrastructura națională de date spațiale, completarea unor norme pentru a spori eficacitatea implementării domeniului dat.

3.2. Proiectul de lege este elaborat în temeiul Legii nr. 254/2016 cu privire la infrastructura națională de date spațiale (anexa nr.1, pct.3).

3.3. În proiectul de lege au fost introduse modificările și completările solicitate în avizul CALM anterior.

3.4. Urmează a fi corectate greșelile gramaticale din proiectul de lege (art. 11 alin. (2) (corect „este amplasat obiectul geografic”), art. 13 alin. (1) (corect „teritoriul în care este”), art. 13 alin. (3) (excluderea cuvântului „cu”), art. 14 alin. (2) (corect „cerințele expuse la plural, feminin”, art. 23 alin. (2) (corect „Registrul”), art. 26 alin. (4) (corect „persoane”).

CALM susține adoptarea proiectului de lege, cu luarea în considerație a constatării menționate la pct. 3.4.

Cu respect,

Viorel FURDUI
Director Executiv al CALM

Ex.: Igor Cristal, expert CALM
 igor.cristal@calm.md

Nr. 354 din 28 noiembrie 2023

Agencia Relații Funciare și Cadastru
info@arfc.gov.md
rodica.sirbu@arfc.gov.md

copie:
Cancelaria de Stat
cancelaria@gov.md

AVIZ

la proiectul de hotărâre a Guvernului privind aprobarea proiectului de lege cu privire la denumiri geografice (număr unic 1001/ARFC/2023)

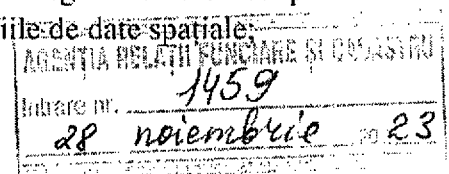
1. Consideratii generale

Congresul Autorităților Locale din Moldova (CALM) a examinat adresarea Cancelariei de Stat nr. 18-69-12178 din 20.11.2023 de avizare a proiectului de hotărâre privind aprobarea proiectului de lege cu privire la denumiri geografice (număr unic 1001/ARFC/2023), [în continuare – proiectul de lege].

CALM a analizat prevederile proiectului de hotărâre prin prisma legislației în vigoare și a intereselor autorităților administrației publice locale, corelate cu interesele cetățeanului.

2. Legislația aplicabilă

- Legea nr. 436/2006 privind administrația publică locală;
- Legea nr. 467/2003 cu privire la informatizare și la resursele informaționale de stat;
- Legea nr. 254/2016 cu privire la infrastructura națională de date spațiale;
- Legea nr. 142/2018 cu privire la schimbul de date și interoperabilitate;
- Legea 151/2017 cu privire la sistemul de adrese;
- Legea 66/2008 privind protecția indicațiilor geografice, denumirilor de origine și specialităților tradiționale garantate;
 - Hotărârea Guvernului nr. 458/2017 privind aprobarea responsabilităților entităților publice privind seturile de date spațiale;
 - Hotărârea Guvernului nr. 562/2006 cu privire la crearea sistemelor și resurselor informaționale automatizate de stat;
 - Hotărârea Guvernului nr. 1090/2013 privind serviciul electronic guvernamental de autentificare și control al accesului (MPass);
 - Hotărârea Guvernului nr. 128/2014 privind platforma tehnologică guvernamentală comună (MCloud);
 - Hotărârea Guvernului nr.405/2014 privind serviciul electronic guvernamental integrat de semnătură electronică (MSign);
 - Hotărârea Guvernului nr. 737/2017 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la normele de creare a serviciilor de rețea și termenul de implementare a acestora;
 - Hotărârea Guvernului nr. 738/2017 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la normele de creare și actualizare a metadatelor pentru seturile și serviciile de date spațiale;

- Hotărârea Guvernului nr. 201/2017 pentru aprobare Cerințelor minime obligatorii de securitate cibernetică;
- Hotărârea Guvernului nr. 254/2018 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la normele de partajare a seturilor de date spațiale și a serviciilor aferente între entitățile publice și terți;
- Hotărârea Guvernului nr. 414/2018 cu privire la măsurile de consolidare a centrelor de date în sectorul public și de raționalizare a administrării sistemelor informaționale de stat;
- Hotărârea Guvernului nr. 211/2019 privind platforma de interoperabilitate (MConnect);
- Hotărârea Guvernului nr. 376/2020 pentru aprobarea Conceptului serviciului guvernamental de notificare electronică (MNotify) și a Regulamentului privind modul de funcționare și utilizare a serviciului guvernamental de notificare electronică (MNotify).

3. Constatări principale: ??

3.1. Proiectul de lege potrivit notei informative, are drept scop principal eficientizarea politicilor în domeniul denumirilor geografice, lărgirea spectrului de acoperire cu norme juridice a sectorului datelor spațiale, ajustarea normelor ce contribuie la completarea cu seturi de date infrastructura națională de date spațiale, completarea unor norme pentru a spori eficacitatea implementării domeniului dat.

3.2. Proiectul de lege este elaborat în temeiul Legii nr. 254/2016 cu privire la infrastructura națională de date spațiale (anexa nr. 1, pct.3).

3.3. În proiect este declarat inadecvat principiul: „realizare a intereselor naționale”, inclusiv din prevederile proiectului, unul adecvat ar fi principiul de îmbinare a interesului național cu cel al colectivităților locale, ținând cont de competențele partajate, consultările interdependente ș.a.

3.4. În contextul în care conform Hotărârii Guvernului nr.458/2017 privind aprobarea responsabilităților entităților publice privind seturile de date spațiale, Agenția Relații Funciare și Cadastru este desemnată drept autoritate **publică centrală responsabilă** de seturile de date spațiale „denumiri geografice”, iar în proiectul de lege sunt utilizate sintagmele „autorități publice centrale responsabile de denumiri geografice” și „autoritatea publică centrală responsabilă de domeniul denumirilor geografice” formularea actuală nu respectă criteriul de calitate a normelor sub aspect de predictibilitate, fiind necesară clarificarea aspectelor pe care le-a avut în vedere autorul proiectului de lege. Dacă ar fi mai multe autorități publice centrale responsabile de denumiri geografice, atunci acestea trebuie precizate (care sunt).

3.5. Lipsește norma deplină (excepția de la prevederile proiectului de lege) că „denumirea statului, denumirile unităților administrativ-teritoriale de nivelul al doilea, după caz, denumirea unității teritoriale autonome Găgăuzia, denumirile unităților administrativ-teritoriale de nivelul întâi, denumirile localităților se înregistrează în Registrul de stat al unităților administrativ-teritoriale și al adreselor, în conformitate cu Legea nr.151/2017 cu privire la sistemul de adrese”.

3.6. Nu este stabilit cine, când și în ce mod elaborează „schița amplasamentului obiectului geografic diferențiat în spațiu”.

3.7. Este stabilită o procedură birocratizată excesiv, în care urmează a fi adoptate două decizii ale consiliilor locale în procedura de înregistrare a unei denumiri geografice (decizia autorității publice locale adoptată în urma consultărilor publice și actul normativ de stabilire a denumirii geografice). Considerăm că prima „decizie” trebuie să fie o dispoziție a autorităților publice locale executive.

4. Propuneri asupra proiectului de lege.

4.1. În art. 3 din proiectul de lege (*Principii în domeniul denumirilor geografice (1) În domeniul denumirilor geografice se respectă următoarele principii: d) realizare intereselor naționale*) urmează a fi substituită lit. d) cu textul cu următorul cuprins: „d) îmbinarea interesului național cu cel al colectivităților locale”. Acest principiu rezultă din conținutul proiectului de lege, în special din competențele partajate și interdependente ale autorităților publice centrale și locale la atribuirea, schimbarea, înregistrarea denumirilor geografice, consultarea colectivităților locale ș.a.

4.2. Titlul articolului 6 (*Atribuțiile autorității publice centrale de specialitate în domeniul denumirilor geografice*) este aproape similar cu cel al art. 7 (*Atribuțiile autorităților publice centrale responsabile de denumiri geografice*) și nu este clar despre care anume „autorități publice centrale responsabile de denumiri geografice” se are în vedere, or în art. 26 lit. b) din proiectul de lege se specifică „autoritatea publică centrală responsabilă de domeniul denumirilor geografice”, iar în nota informativă la proiectul de lege se relevă că:

„Conform Hotărârii Guvernului nr.458/2017 privind aprobarea responsabilităților entităților publice privind seturile de date spațiale, Agenția Relații Funciare și Cadastru este desemnată drept autoritate publică centrală responsabilă de seturile de date spațiale „denumiri geografice”.

În acest context, este necesară substituirea în textul proiectului de lege a cuvintelor „autorități publice centrale responsabile de denumiri geografice” cu „autoritatea publică centrală responsabilă de domeniul denumirilor geografice” ori clarificarea aspectelor pe care le-a avut în vedere autorul proiectului de lege. Dacă ar fi mai multe autorități publice centrale responsabile de denumiri geografice, atunci acestea trebuie precizate (care sunt). În orice caz, formularea actuală nu respectă criteriul de calitate a normelor sub aspect de predictibilitate.

4.3. În art. 8 (*Atribuțiile autorităților administrației publice locale: Autoritățile administrației publice locale: a) stabilesc denumirea obiectelor amplasate în limitele teritorial administrative ale unității administrativ-teritoriale, cu excepția celor care fac parte din competența autorităților publice centrale de specialitate. Pentru obiectele amplasate pe două sau mai multe unități administrative - teritoriale atribuirea denumirii se realizează de către autoritățile administrației publice locale din unitățile administrativ teritoriale respective*) urmează a fi efectuate următoarele modificări:

- i) excluse cuvintele „teritorial administrative ale”,
- ii) substituirea cuvintelor „fac parte din” cu cuvintele „țin de”,
- iii) substituirea cuvintelor „pe două” cu cuvintele „pe teritoriul a două”, precum și
- iv) substituirea cuvintelor „administrative – teritoriale” cu cuvintele „administrativ-teritoriale”.

4.4. În art. 10 (*Atribuțiile Comisiei Naționale pentru denumiri geografice Atribuțiile Comisiei Naționale pentru denumiri geografice: (2) Comisia Națională emite remite un aviz autorităților publice responsabile de denumiri geografice asupra dosarului de atribuire a denumirilor geografice*) urmează a fi substituite cuvintele „emite remite” cu cuvintele „emite și remite”.

4.5. Referitor la art. 12:

4.5.1. alin. (4) *Cererea de atribuire sau de schimbare a denumirilor geografice, însoțită de Decizia autorității publice centrale / autorității publice locale / grupului de experți lingvistici / persoane fizice și/sau juridice ce au afiliere cu obiectul denumirii geografice adoptată în urma consultărilor publice, împreună cu dosarul sunt înaintate Comisiei Naționale pentru denumiri geografice (decizia autorității publice locale adoptată în urma consultărilor publice și Actul normativ de stabilire a denumirii geografice) atenționăm, că este stabilită o procedură excesiv de birocratizată și îndelungată în privința (procedurii) autorităților administrației publice locale, ceea ce presupune că, în procesul de înregistrare a unei denumiri geografice, urmează a fi adoptate două decizii ale consiliilor locale (un proces îndelungat și anevoios). În acest sens, propunem completarea cuvintelor „autorității publice locale” cu cuvintele „executive (dispoziția)”. În special, că în practică, de procesul inițierii și realizării consultărilor publice, de regulă, se ocupă autoritățile publice locale executive.*

4.5.2. alin. (9) *Actul normativ de stabilire a denumirii geografice urmează să conțină cel puțin următoarele date: c) schița amplasamentului obiectului geografic diferențiat în spațiu*) menționăm că nu este stabilit cine, când și în ce mod elaborează „schița amplasamentului obiectului geografic diferențiat în spațiu”. În acest sens, este necesară precizarea respectivelor aspecte (de ex., prin completarea lit. c) cu cuvintele „elaborată de către inițiator în formă liberă, utilizând seturi de date spațiale disponibile, inclusiv din surse deschise”).

4.6. În art. 14 (*Particularitățile atribuirii denumirilor geografice și redenumirii obiectelor geografice (1)* În cazul atribuirii denumirilor geografice sau redenumirii obiectelor geografice, dosarul urmează să conțină opinia autorității administrației publice locale în raza teritorială a căreia este amplasat obiectul pentru asigurarea respectării opiniei populației care domiciliază pe teritoriul este identificat obiectul geografic) nu este clar, opinia cărei autorități a administrației publice locale trebuie să conțină dosarul. În contextul propunerii de la pct. 4.5.1., în cazul în care este etapa consultărilor publice, propunem ca această opinie să fie cea exprimată în cadrul acestor consultări organizate de autoritatea publică executivă. Cuvintele „teritoriul este” este necesară substituirea cu cuvintele „teritoriul în care este”.

4.7. În art. 23 (*Înregistrarea denumirilor geografice (1)* Denumirile obiectelor geografice se supun înregistrării. (2) Înregistrarea denumirii arterelor de circulație și a zonelor de circulație publică se face în conformitate cu Legea nr. 151/2017 cu privire la sistemul de adrese. (3) Denumirile arterelor de circulație și a zonelor de circulație publică apar în Registrul denumirilor geografice prin servicii de rețea din Registrul în conformitate cu Legea 151/2017 cu privire la sistemul de adrese) se propun următoarele modificări:

4.7.1. Alineatul (2) se propune a fi expus cu următorul cuprins:

„(2) Denumirea statului, denumirile unităților administrativ-teritoriale de nivelul al doilea, după caz, denumirea unității teritoriale autonome Găgăuzia, denumirile unităților administrativ-teritoriale de nivelul întâi, denumirile localităților, precum și denumirile arterelor de circulație și ale zonelor de circulație publică se înregistrează în Registrul de stat al unităților administrativ-teritoriale și al adreselor, în conformitate cu Legea nr. 151/2017 cu privire la sistemul de adrese”. Temeiul propunerii: Legea nr. 151/2017.

4.7.2. În alineatul (3) cuvintele „arterelor de circulație și a zonelor de circulație publică” urmează a fi substituite cu cuvintele „specificate la alin. (2)”. Propunerea este în contextul pct. 4.7.1.

4.8. În art. 28 (*Soluționarea litigiilor (3)* În cazul în care litigiul nu a fost soluționat în termen de 60 (șaizeci) de zile din data depunerii contestației sau soluția adoptată nu satisface cerințele uneia dintre părți, acesta din urmă poate fi contestată în procedura contenciosului administrativ în modul stabilit de legislație) urmează a fi substituit cuvântul „acesta” cu cuvântul „aceasta” (pentru că se referă la „contestație” și la „soluție”).

CALM susține adoptarea proiectului de lege, cu luarea în considerație a propunerilor și constatările menționate.

Cu respect,

Viorel FURDUI
Director Executiv al CALM

Ex.: Igor Cristal, expert CALM
igor.cristal@calm.md

MINISTERUL FINANTELOR
AL REPUBLICII MOLDOVA

02 ianuarie 2024 nr. 07/5-09/17091

Nr.36/01-06/1202 din 27.12.2023

*Referitor la aprobarea proiectului de
lege cu privire la denumiri geografice*

**Agenția Geodezie,
Cartografie și Cadastru**
*e-mail: info@agcc.gov.md
copie: Cancelaria de Stat
e-mail: cancelaria@gov.md*

La solicitarea Agenției Geodezie, Cartografie și Cadastru nr.36/01-06/1202 din 27 decembrie 2023, Ministerul Finanțelor a examinat repetat *proiectul de hotărâre privind aprobarea proiectului de lege cu privire la denumiri geografice (număr unic 1001/ARFC/2023)*, și, în limita atribuțiilor funcționale, comunică lipsă de propuneri și obiecții.

Secretar general al ministerului

Digitally signed by Roșca Dina
Date: 2024.01.03 17:43:51 EET
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

Dina ROȘCA

*Ex. Cristina Lașcu
Tel. 022-26-26-77
Email: cristina.lascu@mf.gov.md*

REPUBLICA MOLDOVA	
AGENȚIA GEODEZIE, CARTOGRAFIE ȘI CADASTRU	
Intrare nr.	13
<i>04. ianuarie</i>	2024

Ministerul Dezvoltării
Economice și Digitalizării
al Republicii Moldova

Nr. 03-23 din 03.01.2024
la nr. 36/01-06/1202 din 27.12.2023

Agenția Geodezie, Cartografie și Cadastru

Cu referire la proiectul hotărârii Guvernului *pentru aprobarea proiectului a lege cu privire la denumiri geografice, (număr unic 1001/ARFC/2023)* remis în avizare repetată, în limita competențelor funcționale, comunicăm lipsa obiecțiilor propunerilor.

Totodată, în conformitate cu prevederile art.50 alin. (4) din Legea nr.100/2016 cu privire la actele normative, la proiectul hotărârii - din formula de atestare proiectului urmează a fi exclus din contrasemnare „*Ministrul dezvoltării economice și digitalizării*” .

Secretar general

Digitally signed by Voicu Ina
Date: 2024.01.03 11:40:41 EET
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

Ina VOICU

Ex: Ina Școlniț; Tel: 0 22 250 607

REPUBLICA MOLDOVA	
AGENȚIA GEODEZIE, CARTOGRAFIE ȘI CADASTRU	
Intrare nr. _____	8
• 03. ianuarie	20 24

Nr. 03-3842 din 07.12.2023
La nr. 18-69-12178 din 20.11.2023

Agencia Relatii Funciare și Cadastru

copie: Cancelaria de Stat

Cu referire la proiectul de hotărâre *privind aprobarea proiectului de lege cu privire la denumiri geografice (număr unic 1001/ARFC/2023)*, în limita competențelor funcționale, comunicăm următoarele.

La proiectul legii:

1. La art.10, alin. (2) se va exclude cuvântul „*remite*”.
2. La art.12, urmează a fi revizuită numerotarea alineatelor în ordine cronologică.
3. La art.26 considerăm necesar argumentarea în Nota informativă, cum va fi efectuat controlul utilizării denumirilor geografice de către instituțiile menționate la art.26.

În acest sens, recomandăm revizuirea acestui articol sub aspectul asigurării controlului de autoritățile specializate și care au pârghii de efectuarea acestuia în vederea utilizării corecte a denumirilor geografice.

Secretar general

Digitally signed by Voicu Ina
Date: 2023.12.07 13:19:00 EET
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

Ina VOICU

Ex: Ina Școlii; Tel: 0 22 250 607

Ministerul Afacerilor Interne al Republicii Moldova
Ministry of Internal Affairs of the Republic of Moldova

MD-2012, mun. Chișinău, bd. Ștefan cel Mare, 75 tel: 255-676, 255-440, fax: 255-220

Nr. 44/22 –27 din 3 ianuarie 2024
La nr. 36/01-06/1202 din 27.12.2023

Agenția Geodezie, Cartografie și Cadastru
copie: Cancelaria de Stat

Ministerul Afacerilor Interne a examinat repetat proiectul hotărârii de Guvern privind aprobarea proiectului de lege cu privire la denumiri geografice (număr unic 1001/ARFC/2023), autor – Agenția Relații Funciare și Cadastru și, reieșind din limitele competențelor funcționale, comunică următoarele.

Prin scrisoarea nr. 44/22 - 5475 din 1 decembrie 2023 au fost expuse obiecțiile ministerului cu referire la proiect.

În contextul celor relatate și luând în considerație că toate propunerile au fost acceptate, se comunică despre lipsa propunerilor sau obiecțiilor în privința acestuia.

Secretar de stat

Digitally signed by Cecoltan Andrei
Date: 2024.01.03 10:40:34 EET
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

Andrei CECOLTAN

REPUBLICA MOLDOVA AGENȚIA GEODEZIE, CARTOGRAFIE ȘI CADASTRU
Intrare nr. <u>7</u>
<u>13. ianuarie</u> 20 <u>24</u>

Ministerul Afacerilor Interne al Republicii Moldova
Ministry of Internal Affairs of the Republic of Moldova

MD-2012, mun. Chișinău, bd. Ștefau cel Mare, 75 tel: 255-676, 255-440, fax: 255-220

Nr. 44/22 – 5475 din 1 decembrie 2023

La nr. 18-69-12178 din 20.11.2023

Agenția Relații Funciare și Cadastru
copie: Cancelaria de Stat

Ministerul Afacerilor Interne a examinat proiectul hotărârii de Guvern privind aprobarea proiectului de lege cu privire la denumiri geografice (număr unic 1001/ARFC/2023), autor – Agenția Relații Funciare și Cadastru și, reieșind din limitele competențelor funcționale, comunică în ordinea argumentelor ce succed.

La proiectul de lege:

Conținutul art. 18-20 dublează prevederile art. 2 din proiect, motiv pentru care se propune excluderea acestora.

În același context, se propune completarea proiectului cu prevederi privind regulile aplicabile denumirilor geografice, după cum urmează:

„Regulile aplicabile denumirilor geografice

1) Nu se admite atribuirea unui obiect geografic a două sau mai multe denumiri geografice oficiale în limba română sau în altă limbă oficială într-un singur moment.

2) Denumirea geografică neoficială poate fi utilizată pe hărți între paranteze lângă sau sub denumire oficială.

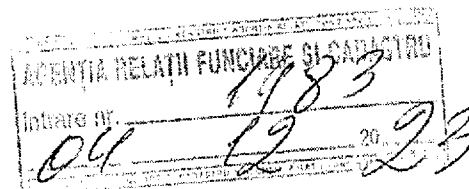
3) În situații excepționale sau atunci când substituirea unei denumiri geografice poate crea confuzii, se admite selectarea celei mai uzuale sau cunoscute.”

Secretar de stat

Digitally signed by Misail-Nichitin Daniella
Date: 2023.12.01 17:26:31 EET
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

Daniella MISAIL-NICHITIN

MINISTERUL APĂRĂRII AL REPUBLICII MOLDOVA

șoseaua Hîncești, 84, MD-2021, mun. Chișinău
Tel.+373 22 25-20-70; Fax.+373 25-22-93
e-mail: cancelariama@army.gov.md; web: www.army.md

Nr. 11/12 din 05.01.2024
La nr. 36/01-06/1202 din 27.12.2023

Agenția Geodezie, Cartografie și Cadastru a Republicii Moldova Copie: Cancelaria de Stat

Ministerul Apărării a examinat proiectul de hotărâre *privind aprobarea proiectului de lege cu privire la denumiri geografice (număr unic 1001/ARFC/2023)* și, în limita competențelor funcționale, comunicăm lipsa obiecțiilor și propunerilor.

Secretar de Stat

Digitally signed by Plop Sergiu
Date: 2024.01.09 07:47:08 EET
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

Sergiu PLOP

Ex. Ghenadie Spatari
tel.022-25-21-29
e-mail: ghenadie.spatari@army.md

MINISTERUL APĂRĂRII AL REPUBLICII MOLDOVA

șoseaua Hîncești, 84, MD-2021, mun.Chișinău
Tel.+373 22 25-20-70; Fax.+373 25-22-93
e-mail: cancelariama@army.gov.md; web: www.army.md

Nr.11/1692 din 29.11.2023
La nr. 18-69-12178 din 20.11.2023

Agenția Relații Funciare și Cadastru
Copie: Cancelaria de Sta

Ministerul Apărării a examinat proiectul de hotărâre privind aprobarea proiectului de lege cu privire la denumiri geografice (număr unic 1001/ARFC/2023, și, în limita competențelor funcționale, expunem următoarele obiecții și propuneri de ordin redacțional:

1) Definiția registrului denumirilor geografice din Art.2 este ambiguă și poate fi interpretată în mai multe feluri. Este necesar de inclus o normă care să ofere claritate în ceea ce privește conținutul acestui registru. De exemplu, această normă ar putea să ofere detalii despre datele incluse în registrul respectiv, cum ar fi lista denumirilor geografice utilizate în țară, nomenclatorul denumirilor, obiectele cu locație geografică. O astfel de precizare ar fi utilă pentru a evita interpretările multiple și ar oferi transparență în ceea ce privește conținutul și utilizarea acestui registru.

2) Art.10 alin.(2) cuvântul „remite“ urmează a fi exclus.

3) Art.26 nu este clar, lipsesc criteriile de control, în ce constă controlul utilizării denumirilor geografice. Se propune a fi redactat și completat.

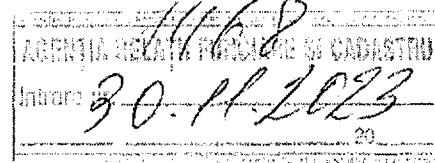
Secretar de Stat

Digitally signed by Plop Sergiu
Date: 2023.11.30 08:23:14 EET
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

Sergiu PLOP

Ex. Sergiu Chirilov
tel.022-25-21-29
e-mail: sergiu.chirilov@army.md

AGENȚIA
RELAȚII
INTERETNICE

Republica Moldova, MD-2009
mun. Chișinău, str. A. Mateevici 109/1, tel. +373 22 24 03 85,
secretariat@ari.gov.md, ari.gov.md, [@agentiarelatiiinteretnice](https://www.facebook.com/agentiarelatiiinteretnice)

Nr. 02-13 din 09.01.2024
La nr. *unic* 1001/ARFC/2023 din 27.12.2023

Agenția Geodezie, Cartografie
și Cadastru
Dlui Ivan DANII,
Director general

Stimate dle DANII,

Agenția Relații Interetnice a examinat, conform competenței instituționale, proiectul Legii cu privire la denumiri geografice (Nr. unic de înregistrare – 1001/ARFC/2023) susține proiectul integral și comunică lipsa de propuneri adiționale privind modificare a acestuia.

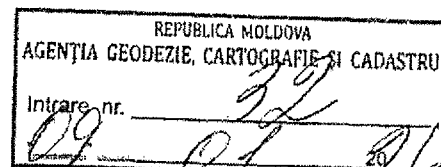
Cu respect,

Digitally signed by Rădița Nicolae
Date: 2024.01.09 14:36:16 EET
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

Nicolae RĂDIȚA,
director general adjunct

Executat de: Olga Petuhova
Tel. 022 24 45 22
Email: olga.petuhova@ari.gov.md

Nr. 02-497 din 29.11.2023

La nr. _____ din _____

Agencia Relații Funciare și
Cadastru
Dlui Ivan DANIL,
director general

Stimate dle DANIL,

Agencia Relații Interetnice a examinat proiectul Legii cu privire la denumiri geografice (Nr. unic de înregistrare – 1001/ARFC/2023) și, conform competenței instituționale, prezintă propunerile privind unele modificări a acestuia.

Se propune alinierea Art.16 alin. (2) din proiectul Legii cu legislația națională în vigoare și standardele internaționale în domeniul protecției drepturilor minorităților naționale, la care Republica Moldova este parte.

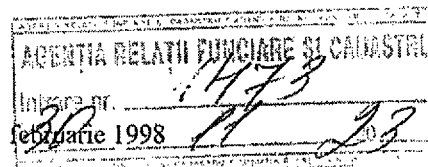
Astfel, **Legea Parlamentului Republicii Moldova cu privire la drepturile persoanelor aparținând minorităților naționale și la statutul juridic al organizațiilor lor**, nr. 382-XV din 19.06.2001 în art. 10 prevede că: „Denumirile localităților, străzilor și stradelor se indică în limba română, dar, după caz, la decizia autorităților administrației publice locale, și în altă limbă, în conformitate cu legislația în vigoare. [...] În localitățile cărora le-a fost acordat statut special de autonomie, denumirile nominalizate se indică și în alte limbi oficiale, stabilite prin legile respective”.

Concomitent, **Convenția-cadru al Consiliului Europei pentru protecția minorităților naționale**¹. în art. 11 (3) stabilește că: “În ariile locuite în mod tradițional de un număr substanțial de persoane aparținând unei minorități naționale, părțile vor depune eforturi, în cadrul sistemului lor legal, inclusiv, atunci când este cazul, [...] pentru expunerea denumirilor locale tradiționale, a denumirilor străzilor și a altor indicații topografice destinate publicului, deopotrivă în limba minoritară, acolo unde există o cerere suficientă pentru astfel de indicații”.

Totodată, Comitetul Consultativ al Consiliului Europei privind Convenția-cadru pentru protecția minorităților naționale în documentele sale finale asupra Republicii Moldova a notat în mod repetat că utilizarea numelor de localități în limbile minorităților etnice ar demonstra respect față de regiunea și tradițiile zonei respective.

Comitetul Consultativ face apel către autorități să asigure afișarea regiunilor topografice în două sau trei limbi în regiunile în care locuiesc minorități naționale.

¹ Ratificată de către Republica Moldova la 20 noiembrie 1996, implementată de la 1 februarie 1998

Reieșind din cele menționate solicităm abținerea de la utilizarea sintagmei “exceptii” care contravin prevederilor respective ale legislației în vigoare, și expunerea Art.16 alin.2 din proiect în redacție nouă cu următorul conținut: “În ariile locuite tradițional sau în număr substanțial de persoane aparținând minorităților naționale, în conformitate cu legislația în vigoare și dacă există o cerere suficientă, denumirile geografice se indică și în limbile minoritare vorbite de către locuitorii din aceste localități”.

Cu respect,

Digitally signed by Rădița Nicolae
Date: 2023.11.30 13:38:00 EET
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

Nicolae RĂDIȚA,
director general adjunct

MD 2004, mun. Chișinău, bd Ștefan cel Mare și Sfânt, 162, tel. 022 20 45 87, e-mail: cancelaria@mediu.gov.md

Nr. 13-05/53 din 10.01.2024

la nr. 36/01-05/1202 din 27.12.2023

Agencia Relatii Funcia
și Cadastru

În contextul examinării repetate a proiectului de hotărâre a Guvernului pentru aprobare proiectului de lege cu privire la denumiri geografice (număr unic 1001/ARFC/2023), V comunicăm lipsa propunerilor și obiecțiilor.

Secretar de stat

Grigore STRATULA

Ex.: Lidia PIDPENCO, Tel. 0 (22) 204-591

REPUBLICA MOLDOVA AGENCIA GEODEZIE, CARTOGRAFIE ȘI CADASTRU
Intrare nr. <u>42</u>
<u>10. ianuarie</u> 20 <u>24</u>

MD 2004, mun. Chișinău, bd Ștefan cel Mare și Sfânt, 162, tel. 022 20 45 87, e-mail: cancelaria@mediu.gov.md

Nr. 13-05/2894 din 04.12.2023

la nr. 18-69-12178 din 20.11.2023

Agencia Relatii Funciare
și Cadastru

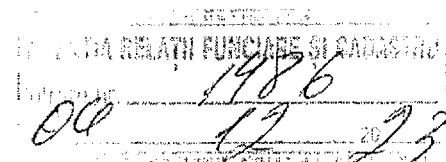
Copie: Cancelaria de Stat

În contextul examinării proiectului de hotărâre a Guvernului *privind aprobarea proiectului de lege cu privire la denumiri geografice (număr unic 1001/ARFC/2023)*, Vă comunicăm lipsa propunerilor și obiecțiilor.

Ministru

Iordanca-Rodica IORDANOV

Ex.: Lidia PIDPENCO, Tel. 0 (22) 204-591

**MINISTERUL CULTURII
AL REPUBLICII MOLDOVA**

MD-2012 str. Nicolae Iorga nr.21
e-mail: cancelaria@mc.gov.md
web: www.mc.gov.md

**MINISTRY OF CULTURE
OF THE REPUBLIC OF MOLDOVA**

MD-2012 str. Nicolae Iorga nr.21
e-mail: cancelaria@mc.gov.md
web: www.mc.gov.md

Nr. 04/2-09/89 din 11.01.2024

La nr. 36/01-06/1202 din 27.12.2023

Agenția Geodezie, Cartografie și Cadastru

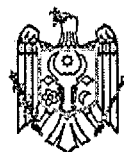
Email: info@agcc.gov.md

Copie: Cancelaria de Stat a Republicii Moldova

Email: cancelaria@gov.md

Urmare examinării proiectului de hotărâre privind aprobarea proiectului de lege cu privire la denumiri geografice (număr unic 1001/ARFC/2023), remis prin scrisoarea nr. 36/01-06/1202 din 27.12.2023 (înregistrată la Ministerul Culturii cu nr. 6476 din 27.12.2023), în limitele competenței funcționale comunicăm lipsă de obiecții și propuneri.

Digitally signed by Budeci Ion
Date: 2024.01.12 14:01:09 EET
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

Ion BUDECI
Secretar de stat

Ex. Alina Ostapov
Direcția patrimoniu cultural
Tel. 022 823 814

REPUBLICA MOLDOVA	
AGENȚIA GEODEZIE, CARTOGRAFIE ȘI CADASTRU	
Intrare nr.	<u>39</u>
<u>12</u>	<u>01</u> 20 <u>24</u>

MINISTERUL CULTURII
AL REPUBLICII MOLDOVA

MD-2012 str. Nicolae Iorga nr.21
e-mail: cancelaria@mc.gov.md
web: www.mc.gov.md

MINISTRY OF CULTURE
OF THE REPUBLIC OF MOLDOVA

MD-2012 str. Nicolae Iorga nr.21
e-mail: cancelaria@mc.gov.md
web: www.mc.gov.md

Nr. 04/2-09/3298 din 01.12.2023

La nr. 18-69-12178 din 21.11.2023

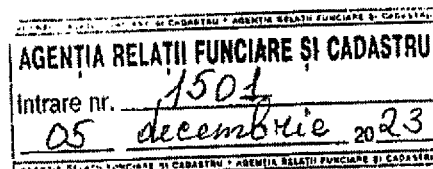
Agencia Relatii Funciare si Cadastru
Email: rodica.sirbu@arfc.gov.md

Copie: Cancelaria de Stat a Republicii Moldova
Email: cancelaria@gov.md

Urmare examinării proiectului de hotărâre privind aprobarea proiectului de lege cu privire la denumiri geografice (număr unic 1001/ARFC/2023), remis prin indicația Cancelariei de Stat nr. 18-69-12178 din 20.11.2023 (înregistrată la Ministerul Culturii cu nr. 5780 din 21.11.2023), în limitele competenței funcționale comunicăm lipsă de obiecții și propuneri.

Ion BUDECI
Secretar de stat

Ex. Alina Ōstapov
Direcția patrimoniului cultural
Tel. 022 823 814

**ACADEMIA DE ȘTIINȚE
A MOLDOVEI**

bd. Ștefan cel Mare, 1
MD-2001, Chișinău,
Republica Moldova
tel: (373 22) 27-14-78
Fax: (373 22) 54-28-23
E-mail: consiliu@asm.md

**ACADEMY OF SCIENCES
OF MOLDOVA**

1, Ștefan cel Mare Ave.
MD-2001, Chisinau,
Republic of Moldova
tel: (373 22) 27-14-78
Fax: (373 22) 54-28-23
E-mail: consiliu@asm.md

Nr. 24-14/7 din 11.01.2024
La nr. 36/01-06/1202 din 27.12.2023

Domnului Ivan DANIL,
Director general,
Agenția Geodezie, Cartografie și Cadastru
a Republicii Moldova

Stimate Domnule Director,

Academia de Științe a Moldovei a examinat repetat proiectul Hotărârii de Guvern pentru aprobarea proiectului de lege cu privire la denumiri geografice (număr unic 1001/ARFC/2023) și propune promovarea și aprobarea actului normativ în modul stabilit.

Președinte al AȘM

acad. Ion TIGHINEANU

Ex.: dr. G. Romanciuc, 022210502

REPUBLICA MOLDOVA AGENȚIA GEODEZIE, CARTOGRAFIE ȘI CADASTRU
Intrare nr. <u>49</u>
<u>11. ianuarie 2024</u>

ACADEMIA DE ȘTIINȚE
A MOLDOVEI

bd. Ștefan cel Mare, 1
MD-2001, Chișinău.
Republica Moldova
tel: (373 22) 27-14-78
Fax: (373 22) 54-28-23
E-mail: consiliu@asm.md

ACADEMY OF SCIENCES
OF MOLDOVA

1, Ștefan cel Mare Ave.
MD-2001, Chisinau,
Republic of Moldova
tel: (373 22) 27-14-78
Fax: (373 22) 54-28-23
E-mail: consiliu@asm.md

Nr. 646/14/7 din 30.11.2023
La nr. 18-69-12178 din 20.11.2023

Agencia Relatii Funciare
și Cadastru

Academia de Științe a Moldovei a examinat proiectul de lege cu privire la denumiri geografice (număr unic 1001/ARFC/2023/), și vă comunică următoarele.

În cele ce urmează sunt prezentate completări și propuneri de ordin redacțional.

Capitolul II

La art. 3. alin. 1., e) de omis naționale care reprezintă în principiu d) realizarea intereselor naționale

La articolul 3. alin. (1) În domeniul denumirilor geografice se respectă următoarele principii:

- a. legalității;
- b. univocității - care presupune recunoașterea unei singure denumiri oficiale pentru un obiect geografic la un moment dat într-o singură limbă;
- c. protecția (salvgardarea) denumirilor geografice;
- d. realizării intereselor naționale;
- e. respectării condițiilor naturale, geografice, istorice, naționale, etnografice, culturale, sociale și de altă natură care pot influența denumirile geografice;

Este necesar de a expune explicit cum vor fi respectate aceste principii în totalitatea lor, în cazul unor posibile divergențe în deciziile autorităților publice centrale responsabile de denumiri geografice, cu deciziile autorităților publice locale (comunale) care pot apela la principiul f) în cazul unor oiconime (denumiri de localități), ca exemplu, Svetlii din UTA Găgăuzia (fosta colonie germană Denevița, Crasnoarmeiscoe rn. Hîncești etc., toponime apărute în perioada sovietică?

Capitolul III

STABILIREA DENUMIRILOR GEOGRAFICE

Articolul 12. Stabilirea denumirilor geografice

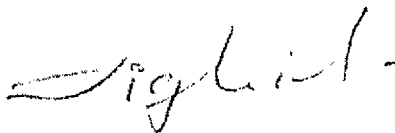
(3) Stabilirea denumirilor geografice poate fi inițiată de către:

(c) grup de experți lingviști, urmează a fi completat: geografi și istorici;

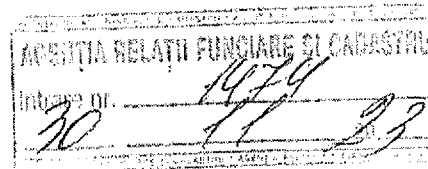
(4) Cererea de atribuire sau de schimbare a denumirilor geografice, însoțită de Decizia autorității publice centrale / autorității publice locale / grupului de experți lingviști, urmează a fi completat cu: geografi, istorici.

Cu deosebită considerație,

Președinte al AȘM

 - acad. Ion TIGHINEANU

Ex.: N. Boboc, tel. 079527701;
dr. G. Romanciuc, 022210502

Republic of Moldova, Chișinău, MD-2012, 134, Ștefan cel Mare și Sfânt Ave.
Phone: +373 22 820 026, email: office@egov.md, web: <http://www.egov.md>

Nr. 3007 -- 299 din 29.12.2023
La nr. 36/01-06/1202 din 27.12.2023

Agenția Geodezie, Cartografie și Cadastru

copie: Cancelaria de Stat

Instituția publică „Agenția de Guvernare Electronică” a examinat *proiectul definitivat de hotărâre a Guvernului cu privire la aprobarea proiectului de lege cu privire la denumiri geografice (număr unic 1001/ARFC/2023), autor – Agenția Geodezie, Cartografie și Cadastru, remis spre avizare repetată, și, în limitele competențelor instituției, comunicăm lipsa de obiecții și propuneri.*

Director

Digitally signed by Prisacar Andrei
Date: 2023.12.29 13:38:18 EET
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

Andrei PRISACAR

Ex.: Dumitru Botca,
e-mail: dumitru.botca@egov.md,
tel.: 061 000 493

REPUBLICA MOLDOVA	
AGENȚIA GEODEZIE, CARTOGRAFIE ȘI CADASTRU	
Intrare nr.	<u>1602</u>
<u>29</u> - <u>decembrie</u>	<u>2023</u>

Republic of Moldova, Chișinău, MD-2012, 134, Ștefan cel Mare și Sfânt Ave.
Phone: +373 22 820 026, email: office@egov.md, web: <http://www.egov.md>

Nr. 3007 - 261 din 01.12.2023
La nr. _____ din _____

Agencia Relatii Funciare și Cadastru

copie: Cancelaria de Stat

Instituția publică „Agenția de Guvernare Electronică” a examinat *proiectul de hotărâre a Guvernului cu privire la aprobarea proiectului de lege cu privire la denumiri geografice (număr unic 1001/ARFC/2023), autor – Agenția Relații Funciare și Cadastru, remis spre avizare*, și, în limitele competențelor instituției, comunicăm următoarele obiecții și propuneri la **proiectul de lege**:

1. În **art.2**:

- ținând cont de definiția noțiunii de „registru” de la art.3 din Legea nr.71/2007 cu privire la registre, noțiunea „registru denumirilor geografice” propunem a fi expus cu următorul conținut:

„*Registru denumirilor geografice* – totalitatea informațiilor documentate și actualizate conform datelor oficiale, ținute în cadrul Sistemului informațional „Registru denumirilor geografice” și organizată în conformitate cu cerințele stabilite de cadrul normativ;”;

- se va completa cu următoarea noțiune:

„*Sistemul informațional „Registru denumirilor geografice”* – totalitatea resurselor și tehnologiilor informaționale interdependente, de metode și de personal, destinată păstrării, prelucrării și furnizării de informație cu privire la denumirile geografice standardizate;”;

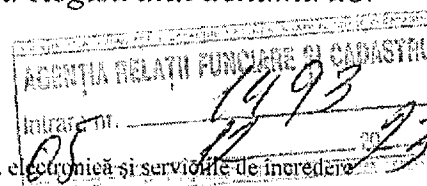
- pentru o mai bună înțelegere a proiectului de lege și eliminarea oricărui echivoc de interpretare a normelor acestuia, propunem includerea în art.2 a unei descrieri a noțiunii „Autoritatea publică centrală de specialitate în domeniul denumirilor geografice” care să indice expres autoritatea publică care se are în vedere.

2. Recomandăm excluderea **art.4**, deoarece prevederile alin.(1) sunt inutile, atâta timp cât respectarea unei legi este intrinsecă și nu necesită a fi specificată, iar competențele specificate în alin.(2) pot fi distribuite în art.5 și 6 ale proiectului de lege.

3. În conformitate cu art.22 lit.d) din Legea nr.467/2003 cu privire la informatizare și la resursele informaționale de stat, **lit.e)** a **art.5** se va expune cu următorul text:

„e) aprobă *Conceptul Sistemului informațional „Registru denumirilor geografice” și Regulamentul cu privire la modul de ținere a Registrului denumirilor geografice.*”.

4. În **art.6**:

- reieșind din normele art.7² din Legea nr.467/2003 și cele ale art.11 din Legea nr.71/2007, **lit.f)** se va expune după cum urmează:

„f) exercită competențele de posesor al Registrului denumirilor geografice;”;

- **lit.g)** necesită a fi revizuită prin specificarea persoanei juridice care se are în vedere prin noțiunea „instituția publică responsabilă de implementarea politicilor în domeniu”. Dacă prin această noțiune autorul proiectului a avut în vedere Î.S. „Institutul de Geodezie, Prospeccțiuni Tehnice și Cadastru „INGEOCAD” ”, atenționăm cu privire la faptul că respectiva persoană juridică are statutul de întreprindere de stat și nu cel de instituție.

Alternativ, pentru a evita specificarea unei anumite persoane juridice care să asigure înregistrarea denumirilor geografice în registru în cadrul unei norme prea exacte care este dificil a fi modificată ulterior, propunem excluderea lit.g). Astfel, toate aspectele referitoare la modalitatea de înregistrare a denumirilor geografice, inclusiv a registratorilor de date, se vor stabili în Conceptul Sistemului informațional „Registrul denumirilor geografice” și Regulamentul cu privire la modul de ținere a Registrului denumirilor geografice care vor fi aprobate prin hotărâre a Guvernului;

- ținând cont de noțiunile utilizate în Legea nr.142/2018 cu privire la schimbul de date și interoperabilitate, recomandăm expunerea lit.i) cu următorul text:

„i) asigură schimbul de date dintre Registrul denumirilor geografice și alte sisteme și resurse informaționale de stat în conformitate cu cadrul normativ din domeniul interoperabilității și al schimbului de date;”.

5. În art.23:

- **primul alin.(3)** necesită a fi reformulat, deoarece din context nu este clar din ce registru vor fi transmise către Registrul denumirilor geografice prin servicii de rețea denumirile arterelor de circulație și ale zonelor de circulație;

- **al doilea alin.(3)** se va exclude, deoarece scopul creării și utilizării Registrului denumirilor geografice rezidă din descrierea noțiunii resursei informaționale de la art.2..

6. Pentru a reflecta mai exact costurile necesare Ținerii Registrului denumirilor geografice care vor fi asigurate din contul bugetului de stat, propunem expunerea **art.27 alin.(2) lit.b)** cu următorul conținut:

„b) administrarea, mentenanța și dezvoltarea Sistemului informațional „Registrul denumirilor geografice”; ”.

Digitally signed by Prisacar Andrei
Date: 2023.12.04 22:00:37 EET
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

Director

Andrei PRISACAR

Ex.: Dumitru Botea,
e-mail: dumitru.botea@egov.md,
tel.: 061 000 493

Agenția Geodezie, Cartografie și Cadastru
a Republicii Moldova

Instituția Publică Cadastrul Bunurilor Imobile

03 ianuarie 2024 nr. 01-03/132/2024

la nr.36/01-06/1202 din 27.12.2023

Agenția Geodezie, Cartografie și Cadastru
info@agcc.gov.md

Cancelaria de Stat
cancelaria@gov.md

Prin prezenta, cu referire la solicitarea de avizare a proiectului Hotărârii Guvernului pentru aprobarea proiectului de lege *cu privire la denumiri geografice* (număr unic 1001/ARFC/2023), urmare a examinării materialelor parvenite și în baza Hotărârii Guvernului nr.959/2023, prin care Instituția Publică Cadastrul Bunurilor Imobile a preluat de la Agenția Servicii Publice domeniul cadastral, comunicăm lipsa de propuneri și obiecții.

Director interimar

Radu CHILARU

Chetranu Ala, 022-20-76-07

REPUBLICA MOLDOVA	
AGENȚIA GEODEZIE, CARTOGRAFIE ȘI CADASTRU	
Intrare, nr.	17
04	2024

Ministerul Educației și Cercetării
al Republicii Moldova

MD-2033, mun. Chișinău, Piața Marii Adunări Naționale, 1
+373 (0) 22 25 01 34 +373 (0) 22 23 35 60

Ministry of Education and Research of
the Republic of Moldova

MD-2033, Chișinău, 1, Piața Marii Adunări Naționale
+373 (0) 22 25 01 34 +373 (0) 22 23 35 60

Nr. 04-0916521 din 01.12.2023
la nr. 18-69-12178 din 20.11.2023

Agencia Relatii Funciare și Cadastru

Copie: Cancelaria de Stat

Ministerul Educației și Cercetării a examinat și susține, fără obiecții și propuneri, proiectul Hotărârii de Guvern *privind aprobarea proiectului de Lege cu privire la denumiri geografice* (număr unic 1001/AREFC/2023).

Secretar general

Nadejda VELIȘCO